

17.09.2016, sobota, 20:00

Wrocław, NFM, Sala Główna KGHM, pl. Wolności 1

307

Biber – Missa Salisburgensis

WYKONAWCY:

Václav Luks – dyrygent

Hana Blažíková, Barbora Kabátková, Miriam Feuersinger, Francesca Cassinari – soprany

Terry Wey, Julia Böhme, Kamila Mazalová, Rupert Enticknap – alty

Benedikt Kristjánsson, Václav Čížek, David Hernández, Maciej Cocman – tenory

Stephan MacLeod, Lisandro Abadie, Georg Finger, Jaromír Nosek, Yannis Francois – basy

Collegium Vocale 1704

Collegium 1704

Koncert realizowany dzięki wsparciu
Ministerstwa Czech

MINISTRY OF CULTURE
CZECH REPUBLIC

PROGRAM:

Claudio Monteverdi (1567–1643)

Dixit Dominus SV 264 ze zbioru *Selva morale e spirituale*,
Wenecja 1641

Beatus vir SV 268 ze zbioru *Selva morale e spirituale*

Sonata sopra „Sancta Maria ora pro nobis” SV 206:11
ze zbioru *Vespro della Beata Vergine*, Wenecja 1610

Laudate pueri SV 270 ze zbioru *Selva morale e spirituale*

Gloria in excelsis Deo SV 258 ze zbioru *Selva morale
e spirituale*

Heinrich Ignaz Franz von Biber (1644–1704)

Missa Salisburgensis

I Kyrie

II Gloria

III Credo

IV Sanctus

V Benedictus

VI Agnus Dei

W roku 1613, po okresie pracy na mantuańskim dworze Gonzagów, Claudio Monteverdi objął prestiżową posadę *maestro di cappella* bazyliki św. Marka w Wenecji. Mimo że Serenissima miała już za sobą okres największej świetności, wciąż była miastem bogatym i rozmiłowanym w sztuce, a muzyka należała do największych fascynacji jej mieszkańców. Repertuar weneckich źródeł z tej epoki ukazuje mnogość gatunków muzyki religijnej i świeckiej, ilustrując zarazem niezwykle interesujące przemiany muzycznego gustu i wykształcanie się nowego stylu, przez potomnych nazwanego barokowym.

Ważkie innowacje w duchu *seconda pratica* pojawiły się już w muzyce z okresu działalności Monteverdiego w Mantui, czego przykładem są opery, *V Księga madrygałów* (1605) i epokowe *Vespro della Beata Vergine* (1610). To ostatnie dzieło stanowi jeden z najwcześniejszych przykładów wnikania (czy raczej – śmiałej aneksji) zdobyczy świeckiej, afektowanej monodii i stylu *concertato* do muzyki religijnej – kompozytor zarazem wykorzystuje także elementy dawnego stylu motetowego, nawiązując do szkoły weneckiej. *Vespro* nie stroni też od efektów zgoła ekstrawaganckich – odnajdujemy je na przykład w zdumiewającej *Sonata sopra „Sancta Maria”*, w której sopran wykonuje inwokację „*Sancta Maria, ora pro nobis*” na tle olśniewającej, wirtuozowskiej, wieloodcinkowej sonaty, o kalejdoskopowo zmiennych proporcjach metrycznych.

Po przeniesieniu się Monteverdiego do Wenecji kompozytor kontynuował swój nowatorski styl muzyki sakralnej, zainicjowany mantuańskimi nieszporami, czego świadectwem jest retrospektywna kolekcja *Selva morale e spirituale*, którą z datą 1640 r. (w istocie – 1641) wydał Bartolomeo Magni, spadkobierca sławnej oficyny

Gardanów. Znajdziemy tam włoskie *madrigali spirituali*, monodyczne motety, wreszcie muzykę w *stile concertato*: *Glorię* oraz wybór muzyki nieszpornej (opracowania psalmów i kantyku *Magnificat*), ale także czterogłosową mszę w ścisłym, kontrapunktycznym *stile antico*.

Podczas dzisiejszego koncertu zabrzmi wybór nieszpornych psalmów, emblematycznych dla stylu *concertato*, wywiedzonego z dawniejszej weneckiej praktyki dialogowania chórów i łączenia głosów z instrumentami. Jego nazwa pochodzi od łac. i wł. czasownika *concertare* – mógł on oznaczać „spieranie się”, „współzawodniczenie” (co dobrze oddaje istotę później wykształconej formy instrumentalnego koncertu), jednak we wczesnym okresie jego zastosowania funkcjonowało także zgoła przeciwne rozumienie tego pojęcia, oznaczające „zestrzajanie”, „uzgadnianie” (wywodzone od łac. *conserere*). Na muzycznym gruncie słowa *concertato* i *concerto* mogły więc odnosić się do zestawiania ze sobą różnych środków wykonawczych, np. głosów z instrumentami lub instrumentów różnego typu, niekoniecznie na zasadzie ich przeciwstawiania. Monteverdi śmiało eksploatuje tu wszelkie typy wokально-instrumentalnych form i faktur: deklamacyjną monodię i wirtuozowski śpiew solowy, antyfonalne dialogi głosów, efektowne tutti połączonych *voci e stromenti*, ostinatowe wariacje, wreszcie – ulubiony efekt wynaleziony u progu baroku – rozległe partie triowe, w których pary głosów wokalnych na przemian z parą skrzypiec wykonują na tle basso continuo zdobne melizmaty w imitacjach lub słodko brzmiących równoległych tercjach.

* * *

Styl monumentalnej muzyki polichóralnej kojarzony jest głównie z Wenecją, zwłaszcza z twórczością Andrei i Giovanniego Gabrieli, lecz miał on także swe niezależne (choć dające się wywieść od wspólnego pierwowzoru muzyki Adriana Willaerta) wcielenie rzymskie, podejmowane później chętnie w katolickich rejonach na północ od Alp, szczególnie w Austrii. Jego istotą było antyfonalne dialogowanie na ogół homofonicznych, czterogłosowych chórów – często dwóch lub trzech, lecz ich liczba mogła przy specjalnych okazjach rosnąć aż do kilkunastu! Dawało to olśniewający efekt w zakresie brzmieniowego wolumenu, a także topofonii (muzyka rozbrzmiewała z wielu miejsc i poziomów świątyni, otaczając zewsząd słuchaczy), jednak owa różnorodność w nikłym stopniu dotyczyła harmonii – kilkadziesiąt równocześnie śpiewających głosów nie wykraczało w zasadzie poza prosty czterogłos, wzajemnie się dublując unisono i w oktawach, w oparciu

Vespro della Beata Vergine stanowi jeden z najwcześniejszych przykładów wnikania (czy raczej – śmiałej aneksji) zdobyczy świeckiej, afektowanej monodii i stylu concertato do muzyki religijnej – kompozytor zarazem wykorzystuje także elementy dawnego stylu motetowego, nawiązując do szkoły weneckiej.

o ściśle diatoniczne skale i bardzo uproszczone postpalestrinowskie zasady stylu *nota contra notam*. Tym zasadniczo odróżnił się rzymski „barok kolosalny” od znacznie subtelniejszego w tych właśnie aspektach stylu Gabrieli, stanowiącego punkt wyjścia dla bogatego i różnorodnego *concertato*. Rolą instrumentów było głównie dwojenie partii wokalnych, rzadziej powierzano im partie samodzielne, koncertujące. Efekt monumentalizmu potęgowało okazjonalne użycie trąbek i kotłów.

Jednym z mistrzów tego stylu był Orazio Benevoli, działający w najważniejszych świątyniach Rzymu z kilkuletnim epizodem wiedeńskim w służbie arcyksięcia Leopolda Wilhelma. Jemu właśnie aż po lata 70. XX w. przypisywano autorstwo monumentalnej mszy odnalezionej w Salzburgu w II poł. XIX w. (wedle anegdoty – w kramie z zieleniną, wśród makulatury służącej do pakowania warzyw...) i nazwanej odtąd *Missa Salisburgensis*. Jej genezę wiązano z konsekracją salzburskiej katedry w 1628 r. Odnaleziono także inny zapis tego utworu w Brukseli (*Missa Bruxellensis*) i wydano go pod nazwiskiem Benevolego w edycji jego dzieł wszystkich. Jednak autorstwo rzymianina budziło liczne wątpliwości, a ich słuszność potwierdziły wnikliwe badania obu źródeł, które prowadził muzykolog Ernst Hintermaier. Okazało się, że są co najmniej pół wieku późniejsze, niż zakładano, i mają wiele cech wspólnych z kopiami utworów działającego w Salzburgu wybitnego wirtuoza skrzypiec i kompozytora Heinricha Ignaza

Franza von Bibera. Mimo że jego nazwisko nie pojawia się w żadnym z rękopisów, analiza stylu i porównanie z dziełami o pewnej atrybucji pozwalają uznać dziś jego autorstwo za niepodważalne. Otwarta pozostaje kwestia okazji, dla jakiej powstało dzieło tak wielkie i efektowne – mogły nią być obchody 1100. rocznicy powołania diecezji salzburskiej w 1682 r. (z nią może się wiązać także monumentalny motet *Plaudite tympana*, na podobnie wielką obsadę). Wedle innych hipotez mogła powstać w 1701 r. z okazji powołania Zakonu Rycerzy św. Ruperta (Orden des St. Ruperti), patrona Salzburga; na ten kontekst wskazywać może obecność aż dziesięciu trąbek – instrumentu tradycyjnie „rycerskiego”.

Kompozycja przeznaczona jest na 53 (!) głosy rozdysponowane między dwa ośmiogłosowe chóry wokalne (opisane jako *in concerto & in cappella*, co oznacza obsadę solowo-koncertującą oraz zespołowe *ripieno*), dwa chóry instrumentów smyczkowych (skrzypce i wiole), dwa – instrumentów dętych (fletów podłużnych i dwojących je obojów wraz z trąbkami *clarino* oraz cynków z puzonami), wreszcie – dwie „fanfary” (obejmujące po cztery *trombettae* z kotłami). Opracowanie mszalnego *ordinarium* wobec ogromu obsady jest stosunkowo zwarte (przeciętne wykonanie całej mszy trwa ok. 40-50 minut). Obecność eksponowanych partii trąbek naturalnych bardzo ogranicza harmoniczne spektrum, w tutti zdecydowanie dominuje więc radosne, ekstatyczne C-dur. Powtarzane nieustannie proste trójdźwięki na stopniach tej gamy przeplatane są ze swobodniejszymi odcinkami koncertującymi, w tym z uroczymi dialogami i rozległymi melizmatycznymi figuracjami głosów solowych na tle continuo lub traktowanych kameralnie chórów instrumentalnych (np. *Christe eleison*). Pogłębiona ekspresja pojawia się m.in. w odcinkach *Gratias* i *Qui sedes in Gloria*, *Et incarnatus – Crucifixus* oraz *Confiteor* w *Credo* czy w zawierającym elementy kontrapunkcyjne *Agnus Dei*, z tajemniczymi chromatycznymi harmoniami towarzyszącymi słowu „miserere”.

fot. Petra Hajská

VÁCLAV LUKS

Václav Luks, założyciel praskiej orkiestry barokowej Collegium 1704 i zespołu wokalnego Collegium Vocale 1704, studiował w Konserwatorium w Pilźnie i w Akademii Sztuk Scenicznych w Pradze (w klasie waltorni i klawesynu). Kontynuował studia i badania nad muzyką dawną w Schola Cantorum Basiliensis w klasach Jörga–Andreea Böttichera oraz Jensa Bøje Christensena, specjalizując się w dziedzinie historycznych instrumentów klawiszowych oraz wykonawstwa muzyki dawnej.

Koncertował w całej Europie i poza nią (USA, Meksyk, Japonia) jako waltornista-solista berlińskiej Akademii für Alte Musik. Po powrocie z zagranicy do Czech w 2005 r. przekształcił Collegium 1704 z zespołu kameralnego, który istniał już za czasów jego studiów w konserwatorium (od 1991 r.), w orkiestrę barokową i założył Collegium Vocale 1704. Bezpośrednim impulsem do wprowadzenia tych zmian był zainicjowany przez Václava Luksa projekt zatytułowany Bach – Praga – 2005, w ramach którego zaprezentowano główne dzieła wokalne J.S. Bacha. Projekt ten wyznacza początek współpracy obydwu zespołów z Międzynarodowym Festiwalem Muzycznym Praska Wiosna.

Pod kierunkiem Luksa Collegium 1704 szybko znalazło się w kręgu najlepszych zespołów zajmujących się wykonawstwem muzyki XVII i XVIII w., a artystyczne osiągnięcia na scenie międzynarodowej samego Václava Luksa przyczyniły się w znacznym stopniu do wzrostu zainteresowania muzyką czeskich kompozytorów: Jana Dismasa Zelenki i Josefa Myslivečka.

W 2008 r. Václav Luks zainicjował serię koncertów Muzyczne Mosty Praga – Drezno. Od jesieni 2012 wraz z Collegium 1704 prowadzi w praskim Rudolfinum cykle koncertowe poświęcone muzyce wokalne XVII i XVIII w. Jesienią 2015 te dwie realizowane przez niego serie koncertów zostały połączone w jeden sezon koncertowy odbywający się w Pradze i Dreźnie.

Wśród niedawnych i nadchodzących koncertów Václava Luksa z zespołami warto wymienić występy podczas festiwalu Salzburger Festspiele 2015 i 2016, w Filharmonii Berlińskiej, Theater an der Wien, Wiedeńskiej Sali Koncertowej, Concertgebouw w Amsterdamie, Wigmore Hall, Wersalu, podczas Lucerne Festival i Festiwalu Chopinowskiego oraz otrzymanie statusu artysty-rezydenta podczas Festival OudeMuziek Utrecht oraz Bachfest Leipzig.

Oprócz intensywnej pracy z Collegium 1704 Luks współpracuje również z innymi uznanymi zespołami, takimi jak La Cetra Barockorchester Basel czy Dresdner Kammerchor. Václav Luks nagrywał dla wytwórni Accent, Supraphon i Zig-Zag Territoires. Zasiadał w jury międzynarodowych konkursów (Konkurs im. Johanna Heinricha Schmelzera w Melk, Konkurs Praska Wiosna, Konkurs Bachowski w Lipsku). Od 2013 r. prowadzi zajęcia z dyrygentury chóralnej w Hochschule für Musik Carl Maria von Weber w Dreźnie.

COLLEGIUM VOCALE 1704

COLLEGIUM 1704

Założycielem Collegium 1704 i Collegium Vocale 1704 jest klawesynista i dyrygent Václav Luks. Skąd 1704?

1704 to ważny rok dla Jana Dismasa Zelenki, sztandarowego kompozytora zespołu. W sierpniu 1704 w Kościele św. Mikołaja w Pradze odbyło się wykonanie jezuickiego dramatu muzycznego Zelenki – *Via laureata*. Nie wiemy nic o wcześniejszym życiu Zelenki, więc wydarzenie to symbolizuje pojawienie się jednej z najznakomitszych postaci muzyki XVIII w. na scenach Europy.

Zespoły powstały w 2005 r. na potrzeby projektu Bach – Praga – 2005, który zapoczątkował również ich współpracę z Międzynarodowym Festiwalem Muzycznym Praska Wiosna. Od 2007 r., po wielkim sukcesie *Missa votiva* Zelenki we Francji, Collegium 1704 regularnie gości na europejskich festiwalach.

W 2008 r. artyści zapoczątkowali serię koncertów Muzyczny Most Praga – Drezno, która jest kontynuacją bogatych tradycji kulturowych tych dwóch miast. Współpraca z tak wybitnymi solistami jak Magdalena Kožená, Vivica Genaux i Bejun Mehta zaowocowała w 2012 r. drugą serią koncertów o nazwie *Collegium 1704 w Rudolfinum* (poprzednio *Baroque Opera Starts*), które odbywały się w Sali im. Dvořáka w praskim Rudolfinum. Od jesieni 2015 te dwie serie koncertów zostały połączone w jeden sezon koncertowy odbywający się w Pradze i Dreźnie.

Po międzynarodowym sukcesie wykonania opery *Rinaldo* Händla w 2009 r., rok 2013 zespoły poświęciły odkrywaniu dzieł czeskiego kompozytora Josefa Myslivečka.

Wykonanie jego opery *L'Olimpiade* przez Collegium 1704, które można było zobaczyć w Pradze, Caen, Dijon, Luksemburgu i Theater an der Wien, zostało nominowane do Międzynarodowej Nagrody Operowej.

Niedawne i nadchodzące projekty koncertowe zespołów to m.in. występy podczas Salzburger Festspiele w 2015 i 2016 r., koncerty w Filharmonii Berlińskiej, Theater an der Wien, Konzerthaus Wien, Concertgebouw w Amsterdamie, Wigmore Hall, Wersalu, podczas Festiwalu w Lucernie, Festiwalu Chopinowskiego oraz występy w charakterze zespołu rezydującego podczas prestiżowych festiwali OudeMuziek Utrecht oraz Bachfest Leipzig.

Koncerty na żywo i nagrania zespołów są nadawane przez wiele stacji radiowych i telewizyjnych w całej Europie. W 2014 r. Collegium 1704 i Václav Luks współpracowali z Bejunem Mehtą przy nagraniu DVD opery Glucka *Orfeusz i Eurydyka* oraz filmu dokumentalnego BBC 2 zatytułowanego *Mozart in Prague*, w którym wystąpił Rolando Villazón. Nagrania zespołów zrealizowane dla wytwórni Accent, Zig-Zag Territoires oraz Supraphon zyskują zawsze uznanie zarówno publiczności, jak i krytyków muzycznych (otrzymali m.in. nagrodę Diapason d'Or, wyróżnienie Coup de Coeur przyznawane przez TV Mezzo, nominację do nagrody magazynu „Gramophone”). We wrześniu 2013 wydane zostało długo oczekiwane nagranie *Mszy h-moll* Bacha. Najnowszy projekt zespołów to pierwsze na świecie nagranie *Missa divi Xaverii* J.D. Zelenki dla wytwórni Accent.

fol. Petra Hajská

SKŁAD COLLEGIUM VOCALE 1704:

Hana Blažíková, Barbora Kabátková, Miriam Feuersinger, Francesca Cassinari, Alena Hellerová, Kamila Zbořilová, Aleksandra Turalska, Dora Pavlíková – soprany

Terry Wey, Julia Böhme, Kamila Mazalová, Rupert Enticknap, Marta Fadjlejičová, Daniela Čermáková, Jan Mikušek, Bernadette Beckermann – alty

Benedikt Kristjánsson, Václav Čížek, David Hernández, Maciej Cocman, Tomáš Lajtkep, Čeněk Svoboda, Robert Macfarlane, Samir Bouadjadja – tenory

Stephan MacLeod, Lisandro Abadie, Georg Finger, Jaromír Nosek, Yannis Francois, Martin Schicketanz, Martin Vacula, Martin Blažević – basy

SKŁAD COLLEGIUM 1704:

Helena Zemanová (koncertmistrz), Jana Anýžová, Luca Giardini, Iveta Schwarz – skrzypce

Dagmar Valentová, Michal Dušek, František Kuncl, Ivan Iliev – altówki

Libor Mašek – wiolonczela

Hana Fleková, Petr Wagner, Imke David, Katharina Holzhey – viole da gamba

Luděk Braný – kontrabas

Jan Krejča – teorba

Julie Braná, Jakub Kydlíček, Marek Špelina, Michaela Roubalová – flety

Cyörgyi Farkas – fagot

Hannes Rux, Astrid Brachtendorf, Jaroslav Rouček, Karel Mňuk, Cheorghhe Buddrus, Josef Sadílek, Wolfgang Gaisböck, Aline Théry, Ute Rothkirch, Tobias Zanner – trąbki

Robert Schlegl, Keal Couper, Bernhard Rainer – puzony

Gebhard David, Frithjof Smith – cynki

Daniel Schäbe, Mathias Müller – kotły

Johanna Seitz – harfa

Pablo Kornfeld – organy

Claudio Monteverdi *Dixit Dominus* – Psalm 110 (109)

Dixit Dominus Domino meo:
sede a dextris meis,
donec ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuorum.
Virgam virtutis tuae
emittet Dominus ex Sion;
dominare in medio inimicorum tuorum.
Tecum principium in die virtutis tuae,
in splendoribus sanctorum:
ex utero ante luciferum genui te.
Juravit Dominus et non poenitebit eum,
Tu es sacerdos in aeternum
secundum ordinem Melchisedech.
Dominus a dextris tuis
confregit in die irae suae reges.
Judicabit in nationibus, implebit ruinas;
conquassabit capita in terra multorum.
De torrente in via bibet,
propterea exaltabit caput.
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc et semper,
et in saecula saeculorum. Amen.

Claudio Monteverdi *Beatus vir* – Psalm 112 (111)

Beatus vir qui timet Dominum,
in mandatis ejus volet nimis.
Potens in terra erit semen ejus,
generatio rectorum benedicetur.
Gloria et divitiae in domo ejus,
et justitia ejus manet in saeculum saeculi.
Exortum est in tenebris lumen rectis,
misericors, et miserator, et justus.
Jucundus homo qui miseretur et commodat;
disponet sermones suos in iudicio,
quia in aeternum non commovebitur.
In memoria aeterna erit justus:
ab auditione mala non timebit.
Paratum cor ejus sperare in Domino,
non commovebitur donec despiciat inimicos suos.
Dispersit, dedit pauperibus:
justitia ejus manet
in saeculum, in saeculum saeculi:
cornu ejus exaltabitur in gloria.
Peccator videbit, et irascetur,
dentibus suis fremet et tabescet,
desiderium peccatorum peribit.
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc et semper,
et in saecula saeculorum. Amen.

Wyrocznia Boga dla Pana mego:
„Siądź po mojej prawicy,
aż Twych wrogów położę
jako podnózek pod Twoje stopy”.
Twoje potężne berło
niech Pan rozciągnie z Syjonu:
„Panuj wśród swych nieprzyjaciół!
Przy Tobie panowanie w dniu Twej potęgi,
w świętych szatach.
Z łona jutrzenki jak rosę Cię zrodziłem”.
Pan przysiągł i żal Mu nie będzie:
„Tyś Kaptanem na wieki
na wzór Melchizedeka”.
Pan po Twojej prawicy
zetrze królów w dniu swego gniewu.
Będzie sądził narody, wzniesie stosy trupów,
zetrze głowy jak ziemia szeroka.
Po drodze będzie pił ze strumienia,
dlatego głowę podniesie.
Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu:
jak była na początku, teraz i zawsze,
i na wieki wieków. Amen.

Szczęśliwy mąż, który się boi Pana
i wielkie upodobanie ma w Jego przykazaniach.
Potomstwo jego będzie potężne na ziemi:
pokolenie prawych dozna błogosławieństwa.
Dobrobyt i bogactwo będzie w jego domu,
a sprawiedliwość jego przetrwa na zawsze.
Wschodzi w ciemności jako światło dla prawych,
łagodny, miłosierny i sprawiedliwy.
Dobrze się wiedzie mężowi, który lituje się i pożyczka,
postępuje w swych sprawach uczciwie.
Na pewno się nie zachwieje;
sprawiedliwy będzie w wiecznej pamięci.
Nie będzie się lękał niepomyślnej nowiny;
mocne jego serce, zaufało Panu.
Serce jego stateczne lękać się nie będzie,
aż z góry spojrzy na swych przeciwników.
Rozdaje – obdarza ubogich,
sprawiedliwość jego będzie trwała zawsze;
potęga jego wzmoże się ze sławą.
Widzi to występny, gniewa się,
zgrzyta zębami i marnieje.
Pragnienie występnych wniwecz się obróci
Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu:
jak była na początku, teraz i zawsze,
i na wieki wieków. Amen.

Claudio Monteverdi *Sonata sopra „Sancta Maria ora pro nobis”*

Sancta Maria, ora pro nobis.

Święta Maryjo, módl się za nami.

Claudio Monteverdi *Laudate pueri – Psalm 113 (112)*

Laudate pueri Dominum,
laudate nomen Domini.
Sit nomen Domini benedictum,
ex hoc nunc et usque in saeculum.
A solis ortu usque ad occasum,
laudabile nomen Domini.
Excelsis super omnes gentes Dominus,
et super coelos gloria ejus.
Quis sicut Dominus Deus noster,
qui in altis habitat,
et humilia respicit
in coelo et in terra?
Suscitans a terra inopem,
et de stercore erigens pauperem.
Ut collocet eum cum principibus,
cum principibus populi sui.
Qui habitare facit
sterilem in domo,
matrem filiorum
laetantem.
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc et semper,
et in saecula saeculorum. Amen.

Chwalcie, słudzy Pańscy,
chwalcie imię Pana:
Niech imię Pańskie będzie błogosławione
odtąd i aż na wieki!
Od wschodu słońca aż po zachód jego
niech imię Pańskie będzie pochwalone!
Pan jest wywyższony ponad wszystkie ludy,
Jego chwała sięga ponad niebiosa.
Któż jak nasz Pan Bóg,
co siedzibę ma w górze,
co w dół spogląda
na niebo i na ziemię?
Podnosi nędzarza z prochu,
a dźwiga z gnoju ubogiego,
by go posadzić wśród książąt,
wśród książąt swojego ludu,
Ten, co niepłodnej
każe mieszkać w domu
jako pełnej radości
matce synów.
Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu:
jak była na początku, teraz i zawsze,
i na wieki wieków. Amen.

Tłumaczenie psalmów – Biblia Tysiąclecia

Heinrich Ignaz Franz von Biber *Missa Salisburgensis*

Kyrie

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Panie, zmiłuj się nad nami.
Chryste, zmiłuj się nad nami.
Panie, zmiłuj się nad nami.

Gloria

Gloria in excelsis Deo
et in terra pax hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te,
adoramus te, glorificamus te.
Cratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex coelestis,
Deus Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite,
Jesu Christe.
Domine Deus, Agnus Dei,
Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.
Quoniam tu solus Sanctus,
tu solus Dominus,
tu solus Altissimus,
Jesu Christe.
Cum Sancto Spiritu
in gloria Dei Patris.
Amen.

Credo

Credo in unum Deum,
Patrem omnipotentem,
factorem coeli et terrae,
visibilium omnium
et invisibilium.
Et in unum Dominum Jesum Christum,
filium Dei unigenitum,
et ex Patre natum ante omnia saecula.
Deum de Deo,
lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero,
genitum, non factum,
consubstantialem Patri
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines
et propter nostram salutem
descendit de coelis.
Et incarnatus est de Spiritu Sancto
ex Mariae Virgine,
et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis
sub Pontio Pilato;
passus et sepultus est.

Chwała na wysokości Bogu
a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.
Chwalimy Cię, błogosławimy Cię,
wielbimy Cię, wystawiamy Cię.
Dzięki Ci składamy,
bo wielka jest chwała Twoja.
Panie Boże, Królu nieba,
Boże Ojczy wszechmogący.
Panie, Synu Jednorodzony,
Jezu Chryste.
Panie Boże, Baranku Boży,
Synu Ojca.
Który głądzisz grzechy świata,
zmiłuj się nad nami.
Który głądzisz grzechy świata,
przyjm błaganie nasze.
Który siedzisz po prawicy Ojca,
zmiłuj się nad nami.
Albowiem tylko Tyś jest święty,
Tylko Tyś jest Panem,
Tylko Tyś Najwyższy,
Jezu Chryste,
z Duchem Świętym,
w chwale Boga Ojca.
Amen.

Wierzę w jednego Boga,
Ojca Wszechmogącego,
Stworzyciela nieba i ziemi,
wszystkich rzeczy widzialnych
i niewidzialnych.
I w jednego Pana Jezusa Chrystusa,
Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest
zrodzony przed wszystkimi wiekami.
Bóg z Boga,
Światłość ze Światłości,
Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego.
Zrodzony, a nie stworzony,
współistotny Ojcu,
a przez Niego wszystko się stało.
On to dla nas ludzi
i dla naszego zbawienia
zstąpił z nieba.
I za sprawą Ducha Świętego
przyjął ciało z Maryi Dziewicy
i stał się człowiekiem.
Ukrzyżowany również za nas
pod Poncjuszem Piłatem
został umęczony i pogrzebany.

Et resurrexit tertia die,
secundum scripturas.
Et ascendit in coelum,
sedet ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est cum gloria,
iudicare vivos et mortuos,
cujus regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum,
Dominum et vivificantem:
qui ex Patre filioque procedit.
Qui cum patre et filio
simul adoratur et conglorificatur,
qui locutus est per Prophetas.
Et in unam, sanctam, catholicam
et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma
in remissionem peccatorum
et exspecto resurrectionem mortuorum,
et vitam venturi saeculi.
Amen.

Sanctus

Sanctus, sanctus, sanctus
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Osanna in excelsis.

Benedictus

Benedictus qui venit in nomine Domini.
Osanna in excelsis.

Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona nobis pacem.

I zmartwychwstał trzeciego dnia,
jak oznajmia Pismo.
I wstąpił do nieba;
siedzi po prawicy Ojca.
I powtórnie przyjdzie w chwale
sądzić żywych i umarłych,
a królestwu Jego nie będzie końca.
Wierzę w Ducha Świętego,
Pana i Ożywiciela,
który od Ojca i Syna pochodzi.
Który z Ojcem i Synem
wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę;
który mówił przez Proroków.
Wierzę w jeden, święty, powszechny
i apostołski Kościół.
Wyznaję jeden chrzest
na odpuszczenie grzechów.
I oczekuję wskreszenia umarłych
i życia wiecznego w przyszłym świecie.
Amen.

Święty, Święty, Święty
Pan, Bóg Zastępów.
Pełne są niebiosa i ziemia chwały Twojej.
Hosanna na wysokości!

Błogosławiony, który idzie w imię Pańskie.
Hosanna na wysokości!

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
zmiłuj się nad nami.
Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
obdarz nas pokojem.